

Ζ. Δ. Αϊναλής*

Τα κοινά ερείπια

«mit dem gemeinsamen Untergang der kämpfenden Klassen»

Παραφράζοντας τον τριαντάχρονο Μαρξ, είναι και κάτι ποιητές και κάτι ποιήτριες που πήραν τόσο σοβαρά τον εαυτό τους και τα εφηβικά και μετεφηβικά τους ποιητικο-εξεγερτικά γυμνάσματα και τα διαλάλησαν τόσο αλήτικα που αυτά τα τελευταία έχασαν σιγά-σιγά τη γοητεία τους. Άρχισαν να επαναλαμβάνονται ακριβώς ως τέτοια: ως καλολαδωμένα ποιητικά γυμνάσματα και φληναφήματα περί ατομικής εξέγερσης ή ως φιλολογικώς εξεγερμένη αιώνια ποιητική νεότης. Εδώ και πολλά χρόνια, αυτή η γενιά, η γενιά που έχει γεννηθεί χονδρικά από το 1975 μέχρι το 1990, εξαργυρώνει στον στίβο της «καθιέρωσης» την εξεγερτικότητά της με κρατικά βραβεία και παντοδαπά άλλα δεινά, επαίνους, μνείες, και ταριχευμένα κεφάλια αρκούδων πάνω από το τζάκι της αμετροπέειάς της όπου καίνε τα κούτσουρα του ανυπόφορου ναρκισσισμού της. Είναι νομοτελειακό ότι με τον έναν ή με τον άλλο τρόπο, κάποιοι από αυτούς τους ποιητές και κάποιες από αυτές τις ποιήτριες, προορίζονται να θερμάνουν κάποτε στο εγγύς ή στο-όχι-και-τόσο-εγγύς μέλλον τον ίδιο εκείνον θώκο που διάφοροι άλλοι αξιότιμοι υπουργικοί κώλοι έχουν ήδη θερμάνει καλά μέσα στα χρόνια. Το κράτος, αναγνωρίζοντας την προσφορά τους, θα φροντίσει ίσως να παραλάβουν κάποτε και κανένα Nobel κι εκεί στην τελετή απονομής θα δημηγορήσουν με γλώσσες πύρινες, μαστιγώνοντας την απουσία νοήματος στον σύγχρονο υλιστικό κόσμο, για τη δύναμη της εξέγερσης και της ανταρσίας ως κακομαθημένες καρικατούρες του Byron ή του Shelley, οι καημένοι.

Η ατομική εξεγερτικότητα του αιώνια έφηβου ποιητή κούρασε. Αυτοανακυκλώνεται και βουλιάζει στον βούρκο της πόζας. Και για την ταμπακίερα του βιοπορισμού και τα αμείλικτα διλήμματα που αυτή θέτει μετά από δέκα χρόνια οικονομικής κρίσης ούτε κουβέντα. Μετά τον Δεκέμβρη του 2008 αυτός ο λόγος, αυτή η ποίηση έχασε το πεδίο αναφοράς της. Αυτή η ποίηση, αυτή η ποιητική διατηρούσε ακέραιο το νόημά της μέχρι τον Δεκέμβρη του 2008 καθώς αποτελούσε τη μαρτυρία της ασφυκτιούσας φωνής που με έναν τρόπο προμήνυε την εξέγερση.

Η εξέγερση του Δεκέμβρη του 2008 υπήρξε η λυδία λίθος που μέτρησε το μπόι μιας ολόκληρης γενιάς. Είναι πιθανόν δύσκολο να το αντιληφθούμε ή να το κατανοήσουμε, αλλά σήμερα νομίζω πως μπορούμε να ισχυριστούμε ευλόγως πως η εξέγερση του Δεκέμβρη του 2008 τρόμαξε δυσανάλογα τις οικονομικές και πολιτικές ελίτ τόσο του ελληνικού κράτους όσο και του ευρωκρατικού κλουβιού με τις τρελές. Με έναν τρόπο, η πολιτική που ασκείται στην Ελλάδα από το 2009 είναι η πολιτική μιας διαρκούς αντεπανάστασης και ενώ η επανάσταση δεν πραγματοποιήθηκε βέβαια ποτέ. Και αυτό το λέω διότι δεν μπορώ να βγάλω από το μυαλό μου ότι οι πολιτικές που ασκήθηκαν στην Ελλάδα από το 2009 και εξής είχαν, εκτός των άλλων, και έναν σαφή αποτρεπτικό σκοπό: αυτή η γενιά, οι άνθρωποι τότε 25-30 χρονών, μια σχετικά προνομιούχα μέχρι τότε γενιά, δεν θα έπρεπε να είναι σε θέση να επαναλάβει στο άμεσο μέλλον τότε –και στο δικό μας παρόν τώρα– κανένα άλλου τέτοιου τύπου απονενομημένο συλλογικό

εξεγερτικό διάβημα. Αυτοί οι άνθρωποι έπρεπε να εξαφανιστούν από το προσκήνιο της Ιστορίας.

Πού πήγαν αυτοί οι άνθρωποι; Η απάντηση είναι απλή: στα σπίτια τους. Ηττήθηκαν – ηττηθήκαμε. Αποδεχτήκαμε πρώτα και κύρια εμείς οι ίδιοι την αορατότητά μας για τους εαυτούς μας. Αποδεχτήκαμε ότι θα διέλθουμε αφανώς το μερτικό της Ιστορίας που μας αναλογεί και θα απέλθουμε ησύχως. Σφηνωμένοι ανάμεσα σε δυο άλλες γενιές, τη γενιά των γονιών μας, τη γενιά της μεταπολίτευσης και τη γενιά των παιδιών μας που βρίσκεται ακόμη, ως επί το πλείστον, σε νηπιακή κατάσταση. Δεχτήκαμε να είμαστε και να παίξουμε τον ρόλο της «χαμένης γενιάς» που η οικονομική και πολιτική ελίτ αυτής της χώρας απεργάστηκε για εμάς. Μια «χαμένη γενιά» αιώνιων εφήβων, ανήλικων ενήλικων, που οι περισσότεροι και οι περισσότερες από εμάς, στα σαράντα μας, ακόμα ψάχνουμε να δούμε τι θα κάνουμε στη ζωή μας. Είμαστε συνένοχοι, βέβαια, αναμφίβολα, κι εμείς οι ίδιοι στο έγκλημα που διαπράχθηκε εναντίον μας. Πήγαμε μόνοι μας και σκύψαμε ωραία-ωραία το σβέρκο, τοποθετώντας εύτακτα στην γκιλοτίνα το κεφάλι, διευκολύνοντας έτσι τον δήμιο στο έργο του. Χαμογελώντας κομμάτι αμήχανα κοιτάζαμε ένας-ένας το μασκοφορεμένο πρόσωπό του την ώρα που εκείνος απελευθέρωνε μηχανικά κάθε φορά τη λάμα. Φυσικά, η συνεργασία μας αφήνει αδιάφορο τον δήμιο – για εκείνον δεν είμαστε παρά ακόμα ένα κεφάλι στο καλάθι με τον σωρό των ματωμένων κεφαλών.

Δεν πρόκειται λοιπόν για ζήτημα επιλογής, για πολιτική πρόταση· πρόκειται για ζήτημα επιβίωσης. Τώρα που κυβερνά αυτή η δράκα κομψευόμενων της *Realpolitik* με τα ατσαλάκωτα κουστούμια και τα ψυχρά ή ηλίθια (ανάλογα με το πρόσωπο) χαμόγελα, που το ένα και αποκλειστικό ιδανικό τους είναι το δικό τους στομάχι, το δικό τους τομάρι, η δική τους ευμάρεια, αυτή η δράκα των τάχατες τεχνοκρατών που έλκει τις καταβολές της στον χειρότερο απόπατο της ελληνικής Δεξιάς, όλον αυτόν τον εσμό των μαυραγοριτών, των δωσίλογων, των ταγματασφαλιτών και των χωροφυλάκων, τώρα που αυτή η δράκα της επιτελικής αριστείας απεργάζεται για το μέλλον της συντριπτικής πλειοψηφίας αυτών που κατοικούν σ' αυτόν τον τόπο ένα σκοτεινό, δυσοίωνο, ζοφερό αύριο χωρίς στοιχειώδη δικαιώματα, χωρίς υγεία, χωρίς εκπαίδευση, χωρίς εργασία, ένα σκοτεινό, δυσοίωνο, ζοφερό αύριο γεμάτο τρόμο, ανασφάλεια, μοναξιά, αλλοτρίωση και παράνοια, δεν μας απομένει τίποτε άλλο παρά να συμμαχήσουμε διαγενεϊκά με αυτήν τη νέα γενιά που στο πλατύσκαλο της ενηλικίωσης, αυτήν ακριβώς την ώρα, δίνει τον δικό της αγώνα, ενάντια σε δράκους, για την επιβίωση. Να συμμαχήσουμε με τους νέους ενήλικους, μαζί τους, για ατομική και συλλογική αξιοπρέπεια. Να αιτηθούμε τα αυτονόητα: σταθερή εργασία, έναν αξιοπρεπή μισθό και εργασιακή ασφάλεια, αποκρούοντας την τρομοκρατία της ανεργίας και της διαρκούς επισφάλειας, νοσοκομεία, γιατρούς, δασκάλους, σχολεία. Να μην υποπέσουμε στον κοινωνικό και διαγενεϊκό κανιβαλισμό. Αν μη τι άλλο, να μην απέλθουμε ησύχως. Να μην τους κάνουμε αυτήν τη χάρη. Να μην χωρέσουμε μες στο κιβούρι που φτιάξαν για μας.

Ο Μεσοπόλεμος βαδίζει καταπάνω μας με βήμα γοργό. Θέτει σε κίνηση παλιές μυλόπετρες δίπολων και διλημμάτων. Άλλωστε, ο Καπιταλισμός έχει αποδείξει εξακολουθητικά ότι δεν χρειάζεται να εφευρίσκει κάθε φορά καινούργιες λύσεις στα αδιέξοδά του. Μια χαρά μπορεί ν' ανακυκλώνει τις παλιές. Όσοι και όσες από εμάς επιλέξουμε να μην συντριφτούμε από τις ιδεολογικές αυτές μυλόπετρες θα πεθάνουμε με τον έναν ή με τον άλλο τρόπο. Και αν δεν δολοφονηθούμε με συνοπτικές διαδικασίες,

θα καταλήξουμε πιθανότατα ν' αγναντεύουμε από το ύψος κάποιου Νέου Παρθενώνα το απέραντο γαλάζιο από κάποιον κατάξερο αιγαιοπελαγίτικο βράχο μέχρι να ματώσουν τα μάτια μας από την τόση ομορφιά. Ας μιλήσουμε, λοιπόν, όσο προλαβαίνουμε.

* Ποιητής, δοκιμιογράφος, μεταφραστής